

Jaarstukken 2023

Randstedelijke Rekenkamer | april 2024

Voorwoord

2023 was een bijzonder jaar voor de provincies en de Randstedelijke Rekenkamer.

Op 15 maart waren de verkiezingen voor de Provinciale Staten. De provincies verwelkomden veel nieuwe statenleden en nieuwe colleges van Gedeputeerde Staten werden gevormd.

Ook bij de Randstedelijke Rekenkamer was er een wisseling van de wacht. De Randstedelijke Rekenkamer nam eind 2023 afscheid van bestuurder-directeur Ans Hoenderdos en plaatsvervangend bestuurder Michael Mekel.

Op deze plaats wil ik graag Ans Hoenderdos en Michael Mekel hartelijk danken voor hun grote verdiensten voor de Randstedelijke Rekenkamer. Ans heeft in de vijftien jaar dat zij bestuurder-directeur was ruim 130 onderzoeksrapporten begeleid. De laatste zeven jaar vormde zij samen met Michael Mekel het bestuur van de Rekenkamer. Met grote toewijding hebben zij zich ingezet voor transparante, betrouwbare en lerende randstadprovincies.

In 2023 is de Gemeenschappelijke Regeling Randstedelijke Rekenkamer gewijzigd. Dit vanwege de herijking van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) van 1 juli 2022. Bij de wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling is ook de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) betrokken. Deze Wet normaliseert de rechtspositie van ambtenaren en is daarmee van toe passing op de medewerkers van de Randstedelijke Rekenkamer. Daarnaast is taak van de bestuurder-directeur en van de plaatsvervangend bestuurder verduidelijkt.

Met de komst van nieuwe statenleden is ook de samenstelling van de programmaraad gewijzigd. Het overleg met de programmaraad stond aanvankelijk in het teken van inwerken en de werving van een nieuwe bestuurder-directeur. In het najaar is met de programmaraad over het onderzoeksprogramma gesproken.

In 2023 is gestart met een commissie Bestuur en Financiën, bestaande uit een deel van de leden van de Programmaraad. Deze commissie spreekt periodiek met de bestuurder-directeur over bedrijfsvoeringsaangelegenheden.

Het bureau van de Randstedelijke Rekenkamer kende in 2023 de nodige uitdagingen. Diverse medewerkers vertrokken, er kwamen nieuwe medewerkers die ingewerkt moesten worden. Door zwangerschap en ziekte was de bezetting in de eerste helft van het jaar beperkt.

Ten slotte is 2023 het eerste jaar waarover de bestuurder-directeur verantwoording aflegt over het gevoerde financieel beheer door middel van een rechtmatigheidsverklaring.

Martin Santhagens
Bestuurder-directeur

Inhoudsopgave

I.	JAARVERSLAG	4
1.	INLEIDING	4
1.1	Achtergrond.....	4
1.2	Openbaarheid.....	4
1.3	Indeling van de jaarstukken.....	4
2.	ONDERZOEKSPROGRAMMA	5
2.1	Algemeen	5
2.2	Het onderzoek	5
3.	PARAGRAFEN	12
3.1	Weerstandsvermogen	12
3.2	Financiering.....	12
3.3	Bedrijfsvoering.....	12
3.3.1	Arbeidsomstandigheden en ziekteverzuim.....	12
3.3.2	Personeelsbeleid.....	13
3.3.3	Automatisering en informatisering	13
3.3.4	Communicatie.....	14
3.3.5	Organisatie	14
3.3.6	Rechtmatigheid en Interne beheersing.....	15
3.3.7	Huisvesting en facilitaire dienstverlening.....	15
II.	JAARREKENING	16
1.	GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING	16
2.	PROGRAMMAREKENING	17
3.	BALANS	20
III.	OVERIGE GEGEVENS	24
1.	BESTEMMING VAN HET PROGRAMMARESULTAAT	24
2.	RECHTMATIGHEIDSVERKLARING	25
3.	CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT	26

I. Jaarverslag

1. Inleiding

1.1 Achtergrond

De Provinciale Staten van de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland hebben samen in 2004 de Randstedelijk Rekenkamer ingesteld. Op basis van de Provinciewet doet de Rekenkamer onafhankelijk onderzoek naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het beleid van deze vier Randstadprovincies. De Rekenkamer ondersteunt met haar onderzoek de Provinciale Staten in hun kaderstellende (beleidsvormende) en controlerende rol en zet zich daarmee in voor transparante, betrouwbare en lerende Randstadprovincies.

De Randstedelijke Rekenkamer bepaalt eigenstandig haar onderzoekskeuze, aanpak en rapportage. Dat stelt hoge eisen aan de kwaliteit van ons werk, transparantie over de wijze waarop wij dit uitvoeren en overleg met de vier provincies over de onderzoeksprogrammering. In dit jaarverslag en de bijbehorende jaarrekening leggen we verantwoording af over wat wij hebben gedaan, hoe we dit hebben gedaan en wat dat heeft gekost.

1.2 Openbaarheid

De aanpak en resultaten van het Rekenkameronderzoek zijn openbaar en worden gepubliceerd op de website www.randstedelijke-rekenkamer.nl. Hierbij wordt ook de openbare informatie over de behandeling in de vier provincies en de aandacht in de media opgenomen. De Rekenkamer kan – indien dit voor haar onderzoek nodig is – beschikken over door de provincie geheim verklaarde informatie. Dergelijke informatie maakt de Rekenkamer niet openbaar.

Om onze werkzaamheden goed te kunnen uitvoeren, is het soms nodig om persoonsgegevens te verwerken. Dat doen we op een zorgvuldige en veilige manier in overeenstemming met de Europese *Algemene verordening gegevensbescherming* (Avg) en de *Uitvoeringswet Avg*. Op de website [Privacy policy - Randstedelijke Rekenkamer \(randstedelijke-rekenkamer.nl\)](#) is beschreven waarom en hoe wij persoonsgegevens verwerken en belanghebbenden hun rechten kunnen uitoefenen.

1.3 Indeling van de jaarstukken

De Jaarstukken zijn ingedeeld volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en bestaan uit een Jaarverslag en een Jaarrekening. In het Jaarverslag zijn de Programmaverantwoording en de Paragrafen opgenomen. In de Jaarrekening worden de Balans en de Programmarekening gepresenteerd en toegelicht.

2. Onderzoeksprogramma

2.1 Algemeen

Wat was de aanleiding?

De Rekenkamer is onafhankelijk en stelt zelf haar onderzoeksprogramma op. Dat doet ze echter in goed overleg met de Programmaraad. De Programmaraad, die bestaat uit leden van de vier provincies, adviseert de Rekenkamer over het onderzoeksprogramma. In 2023 is de Programmaraad drie keer bij elkaar geweest, in juni, september en november. De bijeenkomsten in juni en september stonden vooral in het teken van kennismaking en afspraken maken over de werving van een nieuwe bestuurder-directeur. In november is gesproken over de onderzoeksprogrammering voor 2024.

Door de verkiezingen voor de Provinciale Staten, wisselingen in het personeelsbestand en het vertrek van de bestuurder-directeur en plaatsvervangend bestuurder 2023 zijn er minder onderzoeken uitgevoerd dan in andere jaren.

De in 2023 uitgevoerde en gestarte onderzoeken komen voort uit de advisering van de Programmaraad (Circulaire economie) of betroffen verzoekonderzoeken (Windpark Spui voor Zuid-Holland en Windprak Hanze voor Flevoland). Daarnaast participeerde de Rekenkamer in gezamenlijke onderzoeken met andere rekenkamers (Omgevingswet Flevoland en een DoeMee-onderzoek van de NVRR).

Wat heeft dit gekost?

De kosten voor onderzoek bestaan voor het grootste deel uit uren van de eigen onderzoekers. Er waren in totaal bijna 12.500 werkzame uren in 2023. Daarvan zijn 6.500 uren besteed aan onderzoek en 6.000 uur aan overige werkzaamheden.

De totale lasten voor het voorbereiden en uitvoeren van onderzoek bedroegen circa € 2.100.000 inclusief BTW, (circa € 1.801.000 exclusief BTW). De kosten voor het personeel zijn op basis van een urenregistratie aan de onderzoeken toegerekend. De totale geraamde lasten voor het onderzoek in de begroting bedroegen circa € 1.980.000 inclusief BTW. De gerealiseerde lasten voor het onderzoek zijn hoger dan de geraamde kosten. De kosten van de overhead bedroegen € 412.000 inclusief BTW. De overhead beslaat personele kosten (management, ondersteuning en opleidingen), kosten voor huisvesting en kosten voor de informatievoorziening. De geraamde kosten voor de overhead bedroegen € 423.000 inclusief BTW. De gerealiseerde kosten voor de overhead zijn lager dan de raming. In deel II lichten wij dit verder toe.

2.2 Het onderzoek

In deze paragraaf wordt per onderzoek aangegeven wat de aanleiding was, wat wij ervoor gedaan hebben, wat we hebben bereikt en wat het heeft gekost.

I. Circulaire economie

Wat was de aanleiding?

Alle provincies hebben in 2017 het Grondstoffenakkoord getekend en zich daarmee uitgesproken voor een volledig circulaire economie. De Randstedelijke provincies hebben vervolgens beleid geformuleerd om de transitie naar een circulaire economie te stimuleren en te versnellen. De provincies geven daarmee uitvoering aan het Grondstoffenakkoord en aan de landelijke doelen gericht op een volledige circulaire economie in 2050, met als tussendoel het realiseren van 50% minder gebruik van primaire grondstoffen in 2030. De transitie naar een circulaire economie en het bijbehorende beleid staan nog relatief aan het begin van realisatie. In april 2021 is 'Circulaire economie' als mogelijk onderzoeksonderwerp voorgelegd aan de Programmaraad. Er bleek unaniem draagvlak te zijn voor dit onderwerp.

Wat hebben wij gedaan?

Na nadere verkenning is het onderzoek gestart in het voorjaar van 2022. Gaandeweg het onderzoek zijn de onderzoeksvragen inhoudelijk aangepast, zodat het onderzoek meer toegevoegde waarde heeft gekregen. Hierover zijn GS en PS geïnformeerd in november 2022. In 2023 bestonden de werkzaamheden uit het analyseren van informatie uit interviews en documenten die in 2022 reeds was verkregen. Voor elke provincie is een rapport opgesteld. Deze zijn gepubliceerd op 4 juli 2023.

Wat hebben wij hiermee bereikt?

In dit onderzoek is er gekeken naar de provinciale doelen, ambities en ingezette instrumenten, en de raakvlakken van circulaire economie met andere beleidsterreinen. Verder is er onderzocht hoe de provincies monitoring en evaluatie, structureel leren en bijsturen en het mobiliseren van actoren organiseren. Daarbij is er in het bijzonder aandacht voor wat de provincies van elkaar kunnen leren in hun circulaire-economiebeleid en de uitvoering daarvan. De vier rapporten zijn vooral beschrijvend en vergelijkend van aard. Elk rapport bevat meerdere aanbevelingen aan PS. In augustus en september 2023 zijn de rapporten toegelicht en inhoudelijk besproken door de betreffende commissies.

Wat heeft het gekost?

In 2023 zijn er 1.457 uur op dit onderzoek geschreven. Daarnaast is er voor € 37.000 aan externe kosten gemaakt.

II. Windpark Hanze

Wat was de aanleiding?

In het noordoosten van de gemeente Dronten wordt windpark Hanze gerealiseerd. Het windpark bestaat uit 15 windturbines van ieder 6 megawatt (MW), met een totaal van 90 MW. Het windpark zal naar verwachting begin 2024 operationeel zijn. Windpark Hanze is een initiatief van oorspronkelijk 19 (later 26) grondeigenaren en is onderdeel van Windplan Groen. De afgelopen jaren is getracht om tot overeenstemming te komen tussen de initiatiefnemers en de omwonenden over de wijze van (financiële) participatie. De provincie heeft daarvoor meerdere keren bemiddeld, maar dat heeft niet geleid tot overeenstemming. Op 29 juni 2022 hebben PS Flevoland een motie aangenomen, waarin PS de Rekenkamer vragen om een onderzoek te starten naar de participatie van bewoners en ondernemers bij Windpark Hanze en de (kaderstellende en toezichhoudende) rol van de provincie daarbij. Dit is voor ons aanleiding geweest om een onderzoek te starten.

Wat hebben wij gedaan?

De Rekenkamer is begin 2023 gestart met het onderzoek naar Windpark Hanze. De Nota van bevindingen, waarin de bevindingen van het onderzoek zijn weergegeven, is in oktober 2023 afgerond. Daarna heeft er een feitelijk wederhoor plaatsgevonden voor de Nota van bevindingen. Het bestuurlijk wederhoor voor de Bestuurlijke nota, waarin de conclusies en aanbevelingen zijn opgenomen, zal plaatsvinden bij het aantreden van de nieuwe bestuurder-directeur. Na het bestuurlijk wederhoor volgt de publicatie van het rapport, naar verwachting in het voorjaar 2024.

Wat hebben wij hiermee bereikt?

Met dit onderzoek willen we Provinciale Staten van Flevoland ondersteunen in hun kaderstellende en controlerende rol door inzicht te geven in het participatieproces bij Windpark Hanze. Hierbij richten we ons op de wijze waarop de provincie haar rol in het participatieproces heeft ingevuld, tot welke resultaten dit heeft geleid en welke verbeteringen daarbij mogelijk zijn (doeltreffendheid van beleid).

Wat heeft het gekost?

In 2023 zijn er 3.127 uren geschreven op dit onderzoek

III. Windpark Spui

Wat was de aanleiding?

Windpark Spui is gelegen in de gemeente Hoeksche Waard tussen de woonkernen Nieuw-Beijerland, Piershil en Goudswaard. Het windpark bestaat uit vijf windturbines van ieder 4,2 megawatt (MW), met een totaal van 21 MW. Windpark Spui is tot stand gekomen middels een Provinciaal Inpassingsplan (PIP), dat werd ingesteld door de provincie. Voorafgaand aan de vaststelling van het PIP heeft er een participatietraject plaatsgevonden. Nadat het windpark in 2019 in gebruik werd genomen kwamen er veel (geluids)klachten binnen bij de provincie. In 2022 is de provincie een omgevingsdialoog gestart om te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om de overlast te verminderen. Op 19 april 2022 ontving de Rekenkamer een brief van de Statencommissie Bereikbaarheid en Energie (BE), waarin de commissie de Rekenkamer verzoekt om onderzoek te doen naar het participatieproces bij Windpark Spui. Dit is voor ons aanleiding geweest om een onderzoek te starten.

Wat hebben wij gedaan?

De Rekenkamer is in de zomer van 2022 gestart met een vooronderzoek naar het participatieproces bij Windpark Spui, om door middel van literatuuronderzoek en interviews de focus van het onderzoek nader te bepalen. Op 14 november 2022 is de Rekenkamer in overleg getreden met een afvaardiging van de commissie BE om de mogelijke onderzoeksrichting te bespreken. Mede op basis van dit overleg en de input die de Rekenkamer heeft ontvangen is de onderzoeksopzet opgesteld. Begin 2023 is de onderzoeksopzet gepubliceerd, waarin de onderzoeksvragen, de werkwijze, afbakening en planning van het onderzoek staan. Vanwege nog beperkte onderzoekscapaciteit is de uitvoering van het onderzoek in de loop van 2023 gestart. De verwachte publicatie van het onderzoek naar Windpark Spui is tweede helft 2024.

Wat hebben wij hiermee bereikt?

Met dit onderzoek willen we Provinciale Staten van Zuid-Holland ondersteunen in hun kaderstellende en controlerende rol door inzicht te geven in het participatieproces bij Windpark Spui. Hierbij richten we ons op de wijze waarop de provincie haar rol in het participatieproces heeft ingevuld en tot welke resultaten dit heeft geleid (doeltreffendheid van beleid). Op basis hiervan zullen we eventuele leerpunten formuleren.

Wat heeft het gekost?

In 2023 zijn 231 uren geschreven op dit onderzoek.

IV. Omgevingswet Flevoland

Wat was de aanleiding?

De invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 is de grootste wetswijziging sinds de invoering van de Grondwet. De Omgevingswet beoogt een andere manier van werken voor gemeenten, provincies en waterschappen en vraagt de overheden om in onderlinge samenhang naar de fysieke leefomgeving te kijken. Tegelijkertijd voert elke overheid ook haar eigen beleid. Dit kan leiden tot situaties waarin het beleid van verschillende overheden met elkaar botst en waarvoor dus een oplossing gevonden dient te worden. De Rekenkamer(commissie)s van de gemeenten Almere, Dronten, Lelystad en Noordoostpolder, de provincie Flevoland (Randstedelijke Rekenkamer) en het Waterschap Zuiderzeeland besloten daarom tot een gezamenlijk onderzoek naar samenwerking onder de nieuwe Omgevingswet.

Wat hebben wij gedaan?

Het was de doelstelling van de samenwerkende Rekenkamer(commissie)s om te onderzoeken hoe de deelnemende overheden gezamenlijk de één loket/overheid-gedachte kunnen uitvoeren. De gedachte hierachter is dat een initiatiefnemer diens informatie in één loket kan vinden en slechts bij één overheid hoeft aan te kloppen (één bevoegd gezag). Om dit te bewerkstelligen is het noodzakelijk dat overheden aan de voor- en achterkant intensief (interbestuurlijk) samenwerken. In het onderzoek is met name gekeken naar de samenwerking bij complexe interbestuurlijke vraagstukken in de fysieke leefomgeving. Daarbij was er aandacht voor de positie van volksvertegenwoordigers van de deelnemende gemeenten, provincie en waterschap in deze situaties.

Per betrokken overheid, waaronder de provincie Flevoland voor de Randstedelijke Rekenkamer, is er een documentenstudie uitgevoerd. Er zijn in totaal 24 (groeps)interviews gehouden met de programmateams, teammanagers, besturen, en (volks)vertegenwoordigers van de betrokken overheden. Daarnaast is er een (online) vragenlijst voorgelegd aan de (volks)vertegenwoordigers en een interactieve sessie aan de hand van een fictieve casus georganiseerd met een gezamenlijke afvaardiging van de zes ambtelijke organisaties.

Wat hebben wij hiermee bereikt?

Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat ambtenaren, politici en bestuurders in de verschillende overheidslagen de afgelopen jaren al diverse voorbereidingen hebben getroffen voor de invoering van de Omgevingswet. Er is echter nog het nodige werk te verzetten om de afstemming tussen de overheden te verbeteren. Die afstemming is van belang voor een adequate afhandeling van de complexe interbestuurlijke vraagstukken die zich onvermijdelijk gaan aandienen.

De resultaten van het onderzoek zijn gepubliceerd in een nota van bevindingen en een bestuurlijk rapport met conclusies en aanbevelingen aan de zes deelnemende overheden gezamenlijk. Op 20 september 2023 zijn de resultaten gepresenteerd aan de betrokken besturen, ambtelijke organisaties, (volks)vertegenwoordigers en pers in een bijeenkomst in Museum Schokland. In de Provinciale Staten van Flevoland wordt het rapport in maart 2024 behandeld.

Wat heeft het gekost?

Dit onderzoek is, in samenwerking met de rekenkamers uit Flevoland, grotendeels uitbesteed. De kosten daarvoor zijn al in 2022 gemaakt en verantwoord. In 2023 zijn er 282 uren geschreven op dit onderzoek.

V. DoeMee Onderzoek Ondersteuning volksvertegenwoordigers

Wat hebben wij gedaan?

De NVRP heeft in de vorm van een DoeMee onderzoek een landelijk onderzoek laten uitvoeren naar de Ondersteuning van de volksvertegenwoordigers. Er deden rekenkamer(commissie)s van 70 gemeenten, 6 waterschappen en 6 provincies mee, waaronder Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland. Onder aansturing van een begeleidingscommissie van de NVRP is het onderzoek uitgevoerd door een extern bureau. Dit bureau inventariseerde bij de deelnemende overheden (financiële) data, voerde verdiepende interviews uit en maakte per overheid een factsheet met daarbij een vergelijking met het landelijk beeld.

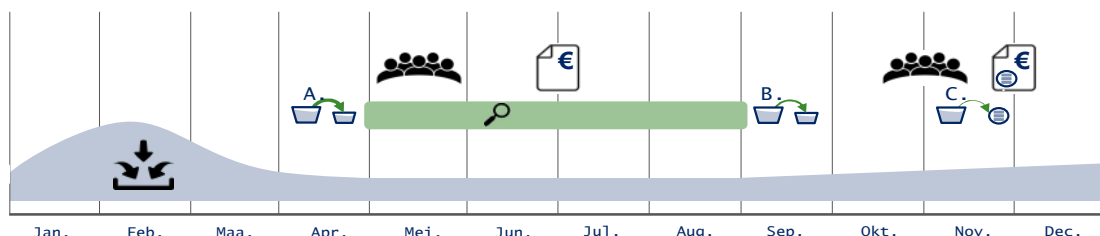
Wat hebben we er mee bereikt?

Het onderzoek was kwantitatief van aard en vooral inventariserend en minder concluderend. De centrale onderzoeksvraag is: "Wat is de staat van de financiële ondersteuning van het volksvertegenwoordigende orgaan?" Er is per provincie inzichtelijk gemaakt welk budget beschikbaar was, wat daaruit werd gefinancierd, in hoeverre de middelen zijn besteed en of dit in de periode 2018-2022 is veranderd. Het onderzoeksrapport is in mei 2023 gepubliceerd.

Wat heeft het gekost?

Het onderzoek is in 2022 uitgevoerd. Daar zijn de kosten al verantwoord. In 2023 zijn er geen kosten voor gemaakt.

VI. Onderzoeksprogrammering

Wat was de aanleiding?

Elk jaar wordt een onderzoeksprogrammering opgesteld die bij de eerste Begrotingswijziging van het jaar aan Provinciale Staten van de vier provincies wordt aangeboden. Daarnaast kan een verzoek van de afzonderlijke provincies of derden ertoe leiden dat wij ons nader in een onderwerp verdiepen.

Wat hebben wij gedaan?

Om tot dit programma te komen volgen we beleidsontwikkelingen en oriënteren we ons op nieuwe onderzoeksonderwerpen. Hiervoor houden we bijvoorbeeld actuele berichten bij uit de provincies en volgen we vergaderingen van PS en Statencommissies. Ook volgen we de actualiteiten en houden we bij waar andere rekenkamers en onderzoeksinstituten mee bezig zijn.

Op een aantal kansrijke onderwerpen worden verdiepende verkenningen gedaan. Deze delen we met de Programmaraad. Op basis van hun advies komen we uiteindelijk tot een keuze voor een aantal onderzoeken.

Wat hebben wij hiermee bereikt?

We hebben een onderzoeksprogramma voor 2024 opgesteld. Daarin staat dat we onderzoek gaan doen naar de windparken Hanze en Spui (doorloop uit 2023), naar netcongestie en naar de Regionale Ontwikkelmaatschappijen (ROM's). Ook gaan we weer mee doe aan een landelijk DoeMee-onderzoek in NVRR verband naar (zicht op) energiebesparingsmaatregelen. Ook zullen we ruimte laten om met de nieuwe bestuurder nog een of twee nieuwe onderzoeken te selecteren en op te starten.

Wat heeft het gekost?

In 2023 zijn er 1.211 uren besteed aan de voorverkenningen. Een deel van de algemene uren (6.000 in totaal) is ook ten behoeve van de onderzoeksprogrammering.

3. Paragrafen

Het jaarverslag dient volgens het BBV te bestaan uit een aantal paragrafen waarin de verantwoording is vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten. Voor de Randstedelijke Rekenkamer zijn alleen de paragrafen Weerstandsvermogen (zie 3.1), Financiering (zie 3.2) en Bedrijfsvoering (zie 3.3) van toepassing.

3.1 Weerstandsvermogen

De Rekenkamer is een kleine organisatie die zich vooral richt op onderzoek. De belangrijkste kosten zijn de personele lasten. De (financiële) risico's die zij in haar werk heeft zijn dan ook beperkt. De Rekenkamer heeft vooral te maken met reguliere kosten die goed te ramen zijn, zoals personeelskosten, huisvesting, ICT en kantoorartikelen.

Het BBV schrijft voor dat er voldoende weerstandscapaciteit is om risico's te kunnen opvangen. De weerstandscapaciteit van de Rekenkamer bestaat uit de reserves waarvoor nog geen verplichtingen zijn aangegaan. Dat zijn de reserves Onderzoek en Spaarverlof (samen € 210.000).

In totaal hebben wij vijf risico's geïdentificeerd waarvoor beheersmaatregelen zijn getroffen. De risico's van het eigen risicodragerschap, het persoonlijk ontwikkelbudget (POB) en de evaluatie van de Rekenkamer zijn afgedekt door middel van een voorziening. De risico's van extra onderzoek en de kosten van vervanging vanwege het sparen van vakantiedagen zijn afgedekt door middel van een reserve. Zie voor een nadere toelichting de toelichting op de reserves en voorzieningen bij de balans.

3.2 Financiering

De Randstedelijke Rekenkamer wordt gefinancierd door de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland. Het programmaresultaat is te gebruiken om de reserves aan te vullen tot 25% van de totale bijdrage van de vier deelnemende provincies. Het resterende deel wordt naar rato van de bijdragen teruggestort naar de vier provincies. De bestemmingsreserve Risicodragerschap vier PS-en inzake bestuurder-directeur telt niet mee voor wat betreft het maximum van 25% van de bijdrage van de provincies. Dit betreft namelijk een bestemmingsreserve van de vier deelnemende provincies en die is ondergebracht in de begroting van de Randstedelijke Rekenkamer, maar waar de Rekenkamer geen eigenaar van is.

De Rekenkamer heeft een rekening courant bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). De rentebaten bedroegen in 2023 € 48.000. Deze waren niet begroot.

3.3 Bedrijfsvoering

3.3.1 *Arbeidsomstandigheden en ziekteverzuim*

Het jaar 2023 was qua verzuim een bijzonder jaar met een zeer laag percentage kort (0,5%) en een hoog totaalpercentage (10%) in 2023 door een aantal langdurig zieken. Het ziekteverzuim heeft de aandacht; waar nodig wordt verzuim besproken met de betrokkene en/of bedrijfsarts.

De Randstedelijke Rekenkamer beschikt over twee gediplomeerde Bedrijfshulpverleners, die in geval van ongevallen of calamiteiten in staat zijn eerste hulp te verlenen.

3.3.2 Personeelsbeleid

Alle medewerkers van de Randstedelijke Rekenkamer zijn in dienst van de provincie Flevoland. We sluiten zoveel mogelijk aan bij het personeelsbeleid van de provincie Flevoland, maar de bestuurder-directeur kan hiervan afwijken. Met regelmaat worden P&O-aangelegenheden met de afdeling HR van de provincie afgestemd.

Over het algemeen kent de Randstedelijke Rekenkamer een stabiel personeelsverloop. In 2023 was dat echter niet het geval. De uit- en instroom van medewerkers was in 2023 hoog. Er vertrokken vier medewerkers en er kwamen drie nieuwe collega's bij. Daardoor is het niet gelukt om de formatie, die per 1 januari 2023 was uitgebreid, volledig te bezetten. Belangrijk is dat nieuwe medewerkers goed ingewerkt kunnen worden. Daarom is er voor gekozen om eind 2023 verder te gaan met de werving van nieuwe medewerkers.

Na bijna 15 jaar is de bestuurder-directeur, mevrouw Hoenderdos, per 1 november 2023 met pensioen gegaan. De plaatsvervangend bestuurder, de heer Mekel, is per 1 december vertrokken.

In het kader van bijscholing en persoonlijke effectiviteit hebben enkele medewerkers cursussen en trainingen gevolgd. Daarnaast hebben medewerkers, voor zover dat mogelijk was, deelgenomen aan intervisiebijeenkomsten met collega's van andere rekenkamers.

In 2023 is tweemaal een personeelsvergadering georganiseerd. In deze bijeenkomsten heeft de bestuurder-directeur de medewerkers geïnformeerd over belangrijke ontwikkelingen binnen de Rekenkamer en zijn zaken toegelicht en voorgelegd die gevolgen kunnen hebben voor de medewerkers.

Rapportage als bedoeld in artikel 8 van de Gemeenschappelijke regeling

Ingevolge artikel 8 van de Gemeenschappelijke regeling Randstedelijke Rekenkamer heeft de plaatsvervangend bestuurder in februari 2023 een gesprek gevoerd met het lid/directeur over het functioneren als directeur.

3.3.3 Automatisering en informatisering

Het ICT systeem van de Randstedelijke Rekenkamer biedt de mogelijkheid om locatie ongebonden te kunnen werken. In 2023 is beperkt geïnvesteerd in de ICT-omgeving om de mogelijkheden voor hybride werken te verbeteren.

3.3.4 Communicatie

In 2023 was de Rekenkamer regelmatig te vinden in de provincies. Zo hebben we deelgenomen aan vergaderingen om aan Statenleden een presentatie te geven over de resultaten van onderzoek en technische vragen te beantwoorden. Ook was de Rekenkamer aanwezig bij inwerkprogramma's van de Statenleden in het voorjaar van 2023. Al in een vroege fase van ieder onderzoek is gesproken met ambtenaren en Statenleden, om het onderzoek zoveel mogelijk aan te laten sluiten bij de behoefte van PS. Verder zijn medewerkers van de Rekenkamer ingedeeld in vier provincieteams, die actief de ontwikkelingen in hun provincie volgen en regelmatig aanwezig zijn geweest bij commissie- en PS-vergaderingen. En zoals hiervoor (zie 2.1) is aangegeven is een aantal keren met de programmaraad overlegd.

De rapporten worden op de website (www.randstedelijke-rekenkamer) gepubliceerd, evenals de agenda's en verslagen van de behandeling. In 2023 heeft de Rekenkamer verder een [animatie](#) laten maken, om Statenleden, ambtenaren en andere geïnteresseerden inzicht te geven in wat de Rekenkamer doet. Ook is aandacht besteed aan social media, waarop onder andere nieuwsberichten en vacatures geplaatst worden.

Daarnaast hebben er verschillende overleggen en activiteiten met andere rekenkamers plaatsgevonden:

- Nederlandse Vereniging voor Rekenkamers en Rekenkamercommissies:
 - In november waren de plaatsvervangend bestuurder en een aantal onderzoekers bij de jaarlijkse vergadering met symposium;
 - Drie medewerkers volgden in het najaar de cursus voor nieuwe medewerkers.
- Kring van provinciale rekenkamers (P5):
 - Er vond regelmatig een zogenoemd P5-overleg plaats, waarbij onder andere werd gesproken over bedrijfsvoering, beleid, onderzoeksprogrammering en concrete onderzoeken;
 - In het najaar van 2023 is een onderzoekersdag georganiseerd door de Rekenkamer Oost, waarbij kennisuitwisseling centraal stond.
- Kring van rekenkamers van de vier grote gemeenten en de Randstedelijke Rekenkamer (G4+1):
 - Er vond regelmatig een zogenoemd G4+1-overleg plaats om kennis en ervaring te delen;
 - In het najaar van 2023 is een onderzoekersdag georganiseerd door de Rekenkamer Rotterdam, waarbij kennisuitwisseling centraal stond.
- Er is overleg gevoerd met lokale rekenkamers in de provincie Flevoland.
- Daar waar relevant wisselen de provinciale en gemeentelijke rekenkamers informatie uit over de oriëntatie op een onderzoeksonderwerp, het opzetten van een beoordelingskader, de onderzoeksopzet en de bevindingen.

3.3.5 Organisatie

Per 1 januari 2023 heeft de organisatie van de Rekenkamer een formatie van 14,0 fte. In 2023 wilden wij gaan werven voor de nieuwe plekken. Door vertrek in 2023 van vier medewerkers is het niet gelukt deze formatieruimte al volledig te benutten.

De formatie en bezetting ultimo 2023 zijn als volgt:

Formatie	Fte	Bezetting ultimo 2023	Fte
Bestuurder/directeur	1,2	Bestuurder/directeur	0
Ondersteuning	1,2	Ondersteuning	1,5
Projectleider	3,0	Projectleider	2,4
Onderzoeker	8,0	Onderzoeker	5,3
Totaal	14	Totaal	9,2

Gemeenschappelijke Regeling

Met de herijking van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) per 1 juli 2022 is democratische legitimatie van de Gemeenschappelijke Regeling vergroot. Uiterlijk 1 juli 2024 moeten alle Gemeenschappelijke Regelingen volledig voldoen aan de gewijzigde Wgr. Bij de wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling is ook de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) betrokken. Deze Wet normaliseert de rechtspositie van ambtenaren en is daarmee van toepassing op de medewerkers van de Randstedelijke Rekenkamer. Dit heeft in 2023 geleid tot enkele technische aanpassingen aan de Gemeenschappelijk Regeling Randstedelijke Rekenkamer. Naast de technische wijzigingen is tevens de zienswijze van de provincie Noord-Holland op de begroting 2024 van de Randstedelijke Rekenkamer betrokken. Ten slotte zijn enkele tekstuele wijzigingen doorgevoerd. In 2024 wordt de zienswijze op de ontwerpwijziging in alle vier de Provinciale Staten behandeld en vastgesteld.

Melding

De vertrouwenspersoon van de provincie Flevoland heeft in juli 2023 bij de provinciesecretaris melding gedaan van een vermoeden van een misstand bij de Randstedelijke Rekenkamer. De provincie Flevoland heeft naar aanleiding hiervan een onderzoek uitgevoerd. De uitkomsten zijn gedeeld met de melder en het bestuur van de Rekenkamer. Hiermee beschouwt de provincie Flevoland de melding afgedaan. De bestuurder-directeur heeft deze uitkomsten gedeeld met de leden van de Commissie Bestuur en Financiën van de Programmaraad.

3.3.6 Rechtmatigheid en Interne beheersing

De financiële administratie wordt bijgehouden door het secretariaat van de Randstedelijke Rekenkamer. Conform de Financiële beleids- en beheersverordening en de Controleverordening heeft de Randstedelijke Rekenkamer een Intern Controleplan. Met behulp van checklists is in september 2023 en februari 2024 de betrouwbaarheid van de financiële informatieverzorging en de naleving van relevante wet- en regelgeving getoetst. Via kwartaalrapportages houdt de bestuurder-directeur van de Rekenkamer zicht op de uitputting van de begroting, de voortgang van de onderzoeken en de omvang van de liquide middelen.

3.3.7 Huisvesting en facilitaire dienstverlening

Voor het uitvoeren van het onderzoeksprogramma bezoeken de medewerkers zo mogelijk frequent de provincies. De Randstedelijke Rekenkamer is daarom gevestigd nabij station Sloterdijk in Amsterdam. Vanuit dit kantoorpand is er via het openbaar vervoer een goede aansluiting met de vier provinciehuizen in Den Haag, Haarlem, Lelystad en Utrecht. De kantoorruimte is gehuurd en maakt onderdeel uit van een bedrijfsverzamelgebouw. De facilitaire dienstverlening zoals bewaking, schoonmaak en receptie, maakt onderdeel uit van het huurcontract. De huurovereenkomst is halverwege 2020 verlengd voor de periode van vijf jaar.

II. Jaarrekening

1. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Schattingen: Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de bestuurder-directeur van Randstedelijke Rekenkamer zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Materiële vaste activa: De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de aanschafwaarde of vervaardigingswaarde en verminderd met de afschrijvingen bepaald op basis van de geschatte economische levensduur. De afschrijvingen bedroegen in 2016 een vast percentage van de aanschafwaarde en er werd geen rekening gehouden met afschrijving naar tijdsgelang gedurende het jaar. Met ingang van 2017 wordt naar tijdsgelang afgeschreven op investeringen in het boekjaar. Kantoorinrichting, kantoormeubilair, kantoorapparatuur en de telefooninstallatie worden afgeschreven in 5 jaar. Automatiseringsapparatuur, waaronder PC's en servers, wordt afgeschreven in 3 jaar. De afschrijvingstermijn voor softwarelicenties komt overeen met de looptijd van de licentie, gerekend in jaren. De afschrijvingen zijn verantwoord onder de lasten inzake huisvesting en informatievoorziening.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar (liquide middelen): De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde zo nodig onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid.

Overlopende activa en netto vlottende schulden: Alle overige posten in de balans worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen: Het eigen vermogen bestaat uit de bestemmingsreserves. Dotaties aan de bestemmingsreserves vinden plaats conform de Financiële beleids- en beheersverordening art. 7.

Voorzieningen: Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Resultaatbepaling: Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten (bijdragen van de provincies en rentebaten) en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderinggrondslagen. Resultaten worden verantwoord in het jaar waarin de goederen zijn geleverd c.q. de diensten zijn verricht. Verliezen, die op het moment dat de jaarrekening werd samengesteld voorzienbaar waren, zijn ten laste van het resultaat gebracht.

2. Programmarekening

	Rekening 2023	1° begrotings- wijziging 2023	Primitieve begroting 2023	Rekening 2022
Baten				
Bijdragen provincies	1.986.000	1.986.000	1.722.000	1.668.000
Rentebaten	48.000	-	-	-
Som der baten	2.034.000	1.986.000	1.722.000	1.668.000
Lasten				
Personeel	1.629.000	1.449.000	1.401.000	1.158.000
- w.v. management en ondersteuning (overhead) 13,6%	221.000	170.000	176.000	201.000
- w.v. opleidingen (overhead) 0,5 %	8.000	25.000	25.000	6.000
Inhuur	289.000	347.000	145.000	422.000
- w.v. Project inhuur	35.000	298.000	104.000	379.000
- w.v. Inhuur diensten van derden	254.000	49.000	41.000	44.000
Huisvesting en servicekosten (overhead)	139.000	134.000	126.000	130.000
Informatievoorziening (overhead)	43.000	46.000	42.000	46.000
Bestuurlijke vernieuwing	0	0	0	2.000
Toevoeging voorziening Evaluatie	8.000	8.000	8.000	8.000
Toevoeging voorziening Eigen risicodragerschap	0	2.000	1.000	0
Rentelasten	0	0	6.000	1.000
	2.108.000	1.986.000	1.729.000	1.767.000
Resultaat voor bestemming	-/-74.000	0	-/-7.000	-/-99.000
Onttrekkingen uit de bestemmingsreserve plv bestuurder	0	0	7.000	22.000
Toevoeging aan bestemmingsreserve onderzoek	0	0	0	0
Onttrekking uit bestemmingsreserve onderzoek	24.000	0	0	84.000
Toevoeging aan de bestemmingsreserve spaarverlof	0	0	0	0
Onttrekking uit bestemmingsreserve spaarverlof	50.000	0	0	0
Toevoeging aan bestemmingsreserve bestuurlijke vernieuwing	0	0	0	0
Onttrekking uit bestemmingsreserve bestuurlijke vernieuwing	0	0	0	2.000
Toevoeging bestemmingsreserve Risicodragerschap vier PS-en inzake bestuurder-directeur	0	0	0	-/-9.000
Resultaat na bestemming (verrekenen met de provincies)	0	0	0	0

* Afronding van de bedragen vindt plaats op duizendtallen, waardoor de som in de tabel soms afwijkt.

Toelichting op de baten

Bijdragen van de provincies

De in de begroting opgenomen bijdragen voor de provincie zijn niet gewijzigd.

Rentebaten

Met de gestegen rente hebben we in 2023 voor het eerst sinds een aantal jaar weer rentebaten ontvangen.

Toelichting op de lasten

Personeel

De gerealiseerde lasten zijn hoger dan de raming. Er waren diverse personele ontwikkelingen waarmee in de begrotingswijziging 2023 geen rekening is gehouden. Per 1 november 2023 is de bestuurder-directeur met pensioen gegaan; de nieuwe bestuurder-directeur is op 1 maart 2024 in functie getreden. De plaatsvervangend bestuurder is per 1 december 2023 uit dienst getreden.

De Rekenkamer valt niet onder de Wet Normering Topinkomens (WNT) omdat wij geen eigen rechtspersoonlijkheid hebben.

Project Inhuur

Het bedrag voor project inhuur is lager dan de raming. De verwachting was om in 2023 tijdelijke capaciteit in te huren om het moment tot indiensttreding van nieuwe medewerkers te overbruggen. Om verschillende redenen is uiteindelijk minder gebruik gemaakt van project inhuur.

Inhuur diensten van derden

De kosten voor inhuur diensten van derden is hoger dan geraamd. Door personele ontwikkelingen bij de Rekenkamer is meer gebruik gemaakt van de diensten bij provincie Flevoland dan voorgaande jaren. Vanaf het laatste kwartaal is een waarnemend directeur ingehuurd vanwege het vertrek van de bestuurder-directeur per 1 november en het feit dat diens opvolger pas in het voorjaar van 2024 aantreedt. Ook zijn er kosten gemaakt voor de werving van de bestuurder-directeur en voor juridisch en personeelsadvies.

Huisvesting en servicekosten

De kosten voor de huisvesting en de servicekosten zijn iets hoger dan geraamd, vanwege een hogere indexatie voor de huisvestingskosten en daarnaast is geïnvesteerd in de aanschaf van nieuw kantoormeubilair, zoals nieuwe bureaus.

Informatievoorziening

De gerealiseerde lasten voor de informatievoorziening zijn lager dan de raming. In 2023 is minder materieel voor nieuw personeel aangeschaft dan voorzien en beperkt geïnvesteerd in de ICT-omgeving om de mogelijkheden voor hybride werken te verbeteren.

Toevoeging voorziening POB

In 2023 is geen gebruik gemaakt van het Persoonlijk Ontwikkelbudget (POB). In het kader van de CAO hebben alle medewerkers per 1 januari 2018 de beschikking over een POB van € 5.000 voor een periode van vijf jaar. Dit bedrag mag ineens, maar ook verspreid over vijf jaar worden uitgeput. Voor de Rekenkamer kon dit oplopen tot maximaal € 65.000. In 2017 is € 25.000 gestort in de voorziening en in de jaren 2018-2022 is jaarlijks een bedrag

van € 8.000 gestort. In de CAO van 2022-2023 is vastgesteld dat het POB € 5.000,- per 5 jaar een arbeidsvoorwaarde blijft.

Toevoeging aan de voorziening Evaluatie

De Gemeenschappelijke Regeling bepaalt dat de Rekenkamer eens per zes jaar wordt geëvalueerd. De laatste evaluatie is in 2018 uitgevoerd, zodat de eerstvolgende evaluatie in 2024 zal moeten plaatsvinden. Jaarlijks wordt ten behoeve hiervan een bedrag van € 8.300 gestort.

Toelichting programmaresultaat

Het programmaresultaat voor bestemming is - € 74.000. Dit heeft te maken met te betalen gelden uit hoofde van afgesloten overeenkomsten. Dit resultaat wordt opgevangen uit de daarvoor bedoelde bestemmingsreserve spaarverlof (€ 50.000) en onttrokken aan de bestemmingsreserve onderzoek (€ 24.000). Hiermee is het resultaat nul.

Netto bijdrage van de provincies

In de hiernavolgende tabel zijn de bruto bijdragen, de terug te vorderen BTW via het BTW compensatiefonds en de netto bijdragen van de vier provincies over 2023 opgenomen.

	Bruto bijdrage	Terug te vorderen via BTW- compensatie	Netto bijdrage
Provincie Flevoland	361.191	54.312	306.879
Provincie Noord-Holland	538.056	80.907	457.149
Provincie Utrecht	483.433	72.693	410.740
Provincie Zuid-Holland	603.720	90.781	512.939
Totaal	1.986.400	298.693	1.687.707

3. Balans

BALANS

Activa		31-12-23	31-12-22	Passiva		31-12-23	31-12-22
Vaste activa				Vaste passiva			
1.	Materiële vaste activa	45.859	18.148	5.	Reserves		
					- Bestemmingsreserve onderzoek	210.076	233.817
					- Bestemmingsreserve spaarverlof	0	50.000
					- Bestemmingsreserve eigen risico- dragerschap bestuurder/ directeur	144.213	144.213
				6.	Vorzieningen		
					- POB	33.820	33.820
					- Evaluatie	49.960	41.660
					- Eigen risicodragerschap	31.000	31.000
Vlottende activa				Vlottende passiva			
2.	Overige vorderingen	-	5.000	7.	Netto-vlottende schulden		
	Vorderingen op openbare lichamen		-		- Crediteuren	25.353	42.281
					- Schulden aan openbare lichamen	498.558	320.807
					- Nog te ontvangen facturen	365.885	17.325
					- Vooruit ontvangen bedragen		15.356
					- Te verrekenen met Provincies	-	-
3.	Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar (liquide middelen)	1.310.773	906.929		Subtotaal	889.796	395.769
4.	Overlopende activa	2.233	201				
		<u>1.358.865</u>	<u>930.277</u>			<u>1.358.865</u>	<u>930.277</u>
				9.	Niet uit de balans blijvende verplichtingen	207.052	325.981

* Afronding van de bedragen vindt plaats, waardoor de som in de tabel soms afwijkt

Toelichting op de balans

Materiële vaste activa

	Waarde per 31-12-22	Investing	Afschrijving	Waarde 31-12-23
ICT	9.406	3.418	6.137	6.687
Inventaris	8.742	35.705	5.275	39.172
Totaal	18.148	39.123	11.412	45.859

De waarde van de materiële vaste activa is in 2023 met circa € 27.000 toegenomen, doordat er meer is geïnvesteerd dan er is afgeschreven.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar

Op 31 december 2023 bedroeg het banksaldo € 1.310.773. Begin 2024 zijn de schulden aan de crediteuren en openbare lichamen van € 523.900 betaald.

Reserves

Bestemmingsreserve onderzoek				
	Beginsaldo	Onttrekkingen	Toevoegingen	Eindsaldo
2020	318.000	0	0	318.000
2021	318.000	0	0	318.000
2022	318.000	84.000	0	234.000
2023	234.000	24.000	0	210.000

* Afronding van de bedragen vindt plaats op duizendtallen, waardoor de som in de tabel soms afwijkt.

Uit deze reserve is in 2023 € 24.000 onttrokken om het rekeningresultaat te dekken. De reserve is bedoeld voor het uitvoeren van eenmalig extra onderzoek, als de actualiteit daar aanleiding voor geeft. Daarnaast kunnen met de reserve onverwachte extra uitgaven opgevangen worden.

Bestemmingsreserve spaarverlof				
	Beginsaldo	Onttrekkingen	Toevoegingen	Eindsaldo
2020	35.000	0	5.000	40.000
2021	40.000	0	10.000	50.000
2022	50.000	0	0	50.000
2023	50.000	50.000	0	0

In het kader van de CAO hebben medewerkers de mogelijkheid om hun al dan niet bijgekochte verlof tot een bepaald, maar aanzienlijk plafond, te sparen. Er is een reserve gevormd voor het geval (langdurig) doorbetaald verlof wordt opgenomen en hiervoor vervanging ingehuurd moet worden. In verband met personele verplichtingen is € 50.000 aan de bestemmingsreserve spaarverlof onttrokken. Er is voor 2024 geen grote opname van spaarverlof voorzien zodat deze vrijval geen problemen in 2024 zou moeten veroorzaken.

**Bestemmingsreserve Risicodragerschap vier PS-en
inzake bestuurder/directeur**

	Beginsaldo	Onttrekkingen	Toevoegingen	Eindsaldo
2021	0	0	136.000	136.000
2022	136.000	0	9.000	145.000
2023	145.000	0	0	145.000

* Afronding van de bedragen vindt plaats op duizendtallen, waardoor de som in de tabel soms afwijkt.

Uit het onderzoek van I&O-Research (december 2021) naar het bestuursmodel kwam het advies naar voren om het huidige bestuursmodel te handhaven. Een ander bestuursmodel levert volgens de onderzoekers geen financieel voordeel op. Wel dient een aanvullende bestemmingsreserve¹ te worden gevormd voor eventuele kosten na afloop van de benoemingstermijn van de bestuurder-directeur. Een dergelijke bestemmingsreserve zou door de vier PS-en moeten worden ingesteld. De subcommissie ten behoeve van bestuurlijke zaken die het onderzoek heeft begeleid, heeft aangegeven de Rekenkamer te zullen vragen dit en de nog te dekken kosten van de plv. bestuurder (0,1 fte) te verwerken in de begroting (bij voorkeur budgettair neutraal). In het statenvoorstel *Naar een toekomstbestendige Randstedelijke Rekenkamer* is het integrale voorstel van de Rekenkamer verwerkt. PS van de vier provincies hebben ingestemd met dit voorstel, dat daarna is verwerkt in de begrotingswijziging 2023.

Voorzieningen**Voorziening POB**

	Beginsaldo	Onttrekkingen	Toevoegingen	Eindsaldo
2020	34.000	8.000	8.000	33.000
2021	33.000	5.000	8.000	36.000
2022	36.000	2.000	0	34.000
2023	34.000	0	0	34.000

* Afronding van de bedragen vindt plaats op duizendtallen, waardoor de som in de tabel soms afwijkt.

In 2023 is geen gebruik gemaakt van het Persoonlijk Ontwikkelbudget (POB). In het kader van de CAO hebben alle medewerkers per 1 januari 2018 de beschikking over een POB van € 5.000 voor een periode van vijf jaar. Dit bedrag mag ineens, maar ook verspreid over vijf jaar worden uitgeput. Voor de Rekenkamer kon dit oplopen tot maximaal € 65.000. In 2017 is € 25.000 gestort in de voorziening en in de jaren 2018-2022 jaarlijks een bedrag van € 8.000 gestort. In de CAO van 2022-2023 is vastgesteld dat het POB € 5.000,- per 5 jaar een arbeidsvoorwaarde blijft. Gezien de trend in het gebruik van het POB van de afgelopen jaren heeft de Rekenkamer besloten om de voorziening niet aan te vullen.

¹ Het rapport van I&O-Research spreekt over een voorziening, maar de accountant heeft aangegeven dat dit een reserve dient te zijn.

Voorziening evaluatie				
	Beginsaldo	Onttrekkingen	Toevoegingen	Eindsaldo
2020	17.000	0	8.000	25.000
2021	25.000	0	8.000	33.000
2022	33.000	0	8.000	41.000
2023	41.000	0	8.000	50.000

* Afronding van de bedragen vindt plaats op duizendtallen, waardoor de som in de tabel soms afwijkt.

De Gemeenschappelijke Regeling bepaalt dat de Rekenkamer eens per zes jaar wordt geëvalueerd. De laatste evaluatie is in 2018 uitgevoerd, zodat de eerstvolgende evaluatie in 2024 zal moeten plaatsvinden. Jaarlijks wordt ten behoeve hiervan een bedrag van € 8.300 gestort.

Voorziening eigen risicodragerschap				
	Beginsaldo	Onttrekkingen	Toevoegingen	Eindsaldo
2020	50.000	19.000	0	31.000
2021	31.000	0	0	31.000
2022	31.000	0	0	31.000
2023	31.000	0	0	31.000

De Randstedelijke Rekenkamer is eigen risicodragers, waardoor mogelijke uitkeringslasten bij vertrek van personeel ten laste van de Rekenkamer worden gebracht. Voor dit eigen risicodragerschap is een voorziening gevormd. De Rekenkamer is ook eigen risicodragers voor ziekteverzuim. Om dit risico af te dekken is eind 2019 besloten om de voorziening hiervoor uit te breiden. Hiervoor wordt een vast percentage van de loonsom berekend.

Netto-vlottende schulden

- De openstaande crediteuren van € 25.353 omvat diverse kosten voor project inhuur, inhuur derden en facilitaire zaken.
- De openstaande schulden aan openbare lichamen van € 498.558 betreft de eindafrekening van de provincie Flevoland voor een doorbelasting voor de personeelslasten, de lasten voor de P&O-dienstverlening en overige dienstverlening.
- De nog te ontvangen facturen betreffen de geraamde kosten van de accountant voor de controle over 2023 en te betalen gelden uit hoofde van afgesloten overeenkomsten.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

De Rekenkamer heeft een huurovereenkomst inzake de kantoorruimte gelegen aan Teleportboulevard 110 te Amsterdam. De huurprijs bedraagt ultimo 2023 circa € 10.800 per maand. Dit bedrag is inclusief energie-, service-, schoonmaak- en beveiligingskosten en de huur van parkeerplaatsen. In 2020 is de huurovereenkomst verlengd voor een periode van vijf jaar. De overeenkomst loopt tot en met 31 juli 2025. Ultimo 2023 is de huurverplichting voor de resterende contractperiode € 207.000.

III. Overige gegevens

1. Bestemming van het programmaresultaat

Het programmaresultaat is nihil en wordt dus niet bestemd.

2. Rechtmatigheidsverklaring

De bestuurder-directeur van de Randstedelijke Rekenkamer is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de tolerantiegrenzen voor fouten (1%) en onzekerheden (3%) die in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) voorgeschreven zijn.

Martin Santhagens, bestuurder-directeur

Aan: de Randstedelijke Rekenkamer

Grant Thornton
Accountants en Adviseurs B.V.
Flemingweg 10
Postbus 2259
2400 CG Alphen aan den Rijn
T 088 - 676 90 00
F 088 - 676 90 10
www.gt.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van de Randstedelijke Rekenkamer te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Randstedelijke Rekenkamer op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de programmarekening over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Besluit accountantscontrole decentrale overheden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Randstedelijke Rekenkamer zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag en de overige gegevens in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en artikel 217 lid 3 onder d Provinciewet.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of het gemeenschappelijk orgaan in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om het gemeenschappelijk orgaan te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het gemeenschappelijk orgaan haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate, maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, Besluit accountantscontrole decentrale overheden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het gemeenschappelijk orgaan;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of het gemeenschappelijk orgaan haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat het gemeenschappelijk orgaan haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Alphen aan den Rijn, 26 april 2024

Grant Thornton Accountants en Adviseurs B.V.

W.A. van Es RA